

CHALMERS

Rektor & VD

Chalmers Dnr
C 2020-1094

YTTRANDE

2020-10-19

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
cc christoffer.sheats@regeringskansliet

Remiss av promemoria "Ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor"

Dnr M2020/01052/R

Chalmers har tagit del av *promemoria Ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor*. Bifogat finns vårt svar på Utbildningsdepartementets remiss av densamma.

Med vänliga hälsningar,

Stefan Bengtsson, professor
Rektor & VD

CHALMERS TEKNISKA HOGSKOLA AB
Rektors kansli
412 96 Göteborg
Besöksadress: Chalmersplatsen 4
Telefon: 031-772 2550
E-mail: rektor@chalmers.se
Org.nr: 556479-5598

Remissyttrande

Remiss av promemoria ”Ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor”

Dnr M2020/01052/R

Sammanfattning

Chalmers tekniska högskola bedrivs i ett aktiebolag ägt av en stiftelse. Chalmers har för närvarande ansvarsförsäkring för verksamheten inom givna villkor. Ett sådant utökat ansvarsbelopp som föreslås genom förordningen medför behov av att teckna tillkommande ansvarsförsäkring vilket påverkar bolagets resultat negativt med en ökad årlig premiekostnad. Chalmers välkomnar att det finns en möjlighet för högskolan att ansöka om undantag från ansvarsregleringen alternativt om ett lägre ansvarsbelopp. Chalmers avser att ansöka om undantag från att omfattas av regleringen i ansvarsförordningen.

I händelse av att en sådan ansökan inte godkänns av regeringen anser Chalmers att den extra försäkringskostnad som uppkommer för högskolan behöver kompenseras genom tillskjutande av motsvarande medel från staten i det årliga avtalet med Chalmers tekniska högskola AB. Vad gäller ställande av säkerheter bör även de regleras i en överenskommelse med staten på sådant sätt att staten tillhandahåller säkerhet för ett eventuellt betalningsansvar med anledning av föreslagen reglering.

Generella kommentarer

Chalmers tekniska högskola AB har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat slutbetänkande. Chalmers vill framföra att den utbildning och forskning inom kärnkemi som bedrivs vid högskolan är den enda i sitt slag i Sverige. Verksamheten är därmed av avgörande betydelse, då den utgör en säkerhetsmässig och strategisk kompetensförsörjningsresurs inom det kärntekniska området.

Försäkringskydd och säkerhet

För Chalmers del skulle den föreslagna regleringen, om inte möjligheter till undantag alternativt nedsatt ansvarsbelopp ges, innebära ett behov av utökat ansvarsförsäkring samt ställande av säkerheter. Chalmers anser att minibeloppet om 70 miljoner euro för Chalmers del ligger på en alltför hög nivå för att kunna anses som skäligt m h t högskolans ringa innehav av kärnämnen och låg nivå på skaderisken i den kärntekniska verksamheten.

s 18

6.2 Undantag från lagens tillämpningsområde

Det är Chalmers tolkning att högskolan, enligt den föreslagna förordningen, anses utgöra en kärnteknisk anläggning och därmed omfattas av den föreslagna regleringen. Chalmers bedömdes tidigare inte ha en sådan verksamhet att den omfattas av ansvarslagen, dvs inte klassificerats som en kärnteknisk anläggning. Mot denna bakgrund anser Chalmers det som positivt att det ges möjlighet att söka undantag från ansvarsregleringen.

Chalmers är det enda universitet i Sverige där både forskning och undervisning med radioaktiva ämnen av varierande natur och tillräckligt stora mängder finns tillgängliga och där infrastruktur för att kunna hantera och genomföra sådan finns. Chalmers är i detta avseende unikt och utgör en strategisk kompetensförsörjningsresurs ur ett nationellt perspektiv. Minskande kompetens i landet kan med tiden ses som en säkerhetsrisk. Användandet av kärnämnen som i Chalmers verksamhet är på gram-nivå, är att jämföra med t.ex. kärnreaktorer där det rör sig om ton-nivå.

Sedan klassificeringen som kärnteknisk anläggning gjordes, har i princip inte någon utökning av innehav av kärnämne skett.

s 18

6.3 Lägre ansvarsbelopp för vissa anläggningar och transporter

Chalmers ser positivt på möjligheten att ansöka om lägre ansvarsbelopp än det angivna minibeloppet. I den händelse att Chalmers inte medges undantag från ansvarsregleringen anser högskolan det vara nödvändigt med en möjlighet för högskolan att kunna ansöka om ett lägre belopp enligt de föreskrifter Strålsäkerhetsmyndighet får meddela.

s 24

6.7 Avgifter

I remissen anges att för någon eller några av anläggningarna kan den risk som är förenad med verksamheten vara så liten att det är motiverat att i det enskilda fallet besluta att ansvarslagen, lag (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor inte ska tillämpas, vilket innebär att tillsyn inte behöver bedrivas och att avgiften sätts ned till noll.

Chalmers välkomnar möjligheten till nedsättning av prövnings- och tillsynsavgifter mot bakgrund av följande:

Högskolan är sannolikt den anläggning som har den minsta mängden kärnämne av de anläggningar som räknas till de kärntekniska. Den verksamhet som Chalmers bedriver är av sådan art och omfattning att den risk som är förenad med verksamheten är låg. Högskolan har genomfört riskanalyser, riskscenarier och miljökonsekvensanalyser samt vidtagit riskbegränsande åtgärder. Chalmers har simulerat ett värsta scenario i form av brand i de laboratorier och lokaler där kärnämne förvaras/används. Resultatet av denna simulering bedömdes, ur personskadesynvinkel som innebärande liten risk för sådana skador.

I detta ärende har Stefan Bengtsson, rektor. Marje Berzins, högskolejurist har varit föredragande. I handläggningen har Stefan Allard, strålskyddsexpert deltagit.